

Συνεντεύξεις στον Αγγελο Προβολισιάνο

Απάντημα

Να αλλάξει ο νόμος περί ευθύνης υπουργών;

Στη δημοκρατία ο νόμος αποτελεί την απτή αποτύπωση των εκάστοτε κοινωνικοπολιτικών συνθηκών. Εντούτοις υπάρχουν και εξαιρέσεις. Ειδικά όταν πρόκειται για νομοθετικές ρυθμίσεις που δεν αφορούν την κοινωνική πλειοψηφία, αλλά εκείνους που καλούνται να την εκπροσωπήσουν. Ο νόμος περί ευθύνης υπουργών είναι ο πιο πολυσυζητημένος και συνάμα ο πιο αμφισβητήσιμος. Κυρίως εξαιτίας της πολιτικής ανευθυνότητας που χαίρει αποσβεστικής προθεσμίας. Αλήθεια, πόσες καταδίκες πολιτικών προσώπων γνωρίζετε βάσει του συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου;

Σε αυτό το crash test αντιμέτωποι είναι ο πρώην υφυπουργός Εργασίας και βουλευτής της ΔΗΣΥ Βασίλης Κεγκέρογλου και ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Χάρης Τζαμακλής.

01

Ποια η άποψή σας για το καθεστώς που διέπει την ευθύνη των υπουργών βάσει του άρθρου 86 του συντάγματος, όπως αυτό διαμορφώθηκε από τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001 με κύριο εμπνευστή τον Ευάγγελο Βενιζέλο; Τι θα αλλάζατε, τι θα διατηρούσατε;

02

Θεωρείτε δικαιολογημένη την κοινωνική αγανάκτηση που προκαλεί η αποσβεστική προθεσμία που προβλέπεται στο σύνταγμα;

03

Αποτελεί λύση να δικάζονται οι πολιτικοί όπως ακριβώς και οι απλοί πολίτες;

04

Μήπως ο νόμος και οι σχετικές διατάξεις του συντάγματος για την ευθύνη των υπουργών είναι μέσο αυτοπροστασίας του πολιτικού συστήματος;

Βασίλης Κεγκέρογλου

Πρώην υφυπουργός Εργασίας και βουλευτής ΔΗΣΥ

01

Μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001 υπήρξε και η ευκαιρία του 2007 να τροποποιηθεί το άρθρο 86 η οποία χάθηκε. Νέα Δημοκρατία και Συνασπισμός, παρότι είχαν την απαιτούμενη πλειοψηφία, το άφησαν άθικτο, αφού συμφώνησαν ότι αρκεί η άρση του ασυμβίβαστου ως προς την άσκηση επαγγέλματος από τους βουλευτές. Το 2001 ο κ. Βενιζέλος δεν άφησε άθικτο το άρθρο 86. Βελτίωσε τη σχετική διάταξη και το δικαίωμα της Βουλής για παραπομπή επεκτάθηκε σε δύο κοινοβουλευτικές συνόδους. Επιπλέον, το Ειδικό Δικαστήριο αποτελείται πλέον από δικαστικούς και όχι από δικαστικούς και πολιτικούς.

Σήμερα στην κοινή γνώμη έχει κυριαρχήσει η άποψη ότι το άρθρο 86 είναι η αιτία όλων των κακών... Σε επιστημονικό επίπεδο οι απόψεις διίστανται ως προς το τι πρέπει να αντικαταστήσει το άρθρο 86. Οι πολιτικές δυνάμεις οφείλουν να συμφωνήσουν με βάση την εμπειρία αλλά και τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες για να απονέμεται δικαιοσύνη για όλους, χωρίς προσκόμματα, χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες και γι' αυτό δεν αρκεί ένα καλό συνταγματικό και νομοθετικό πλαίσιο αλλά χρειάζονται και πολιτικές δυνάμεις με υπευθυνότητα.

02

Το ΠΑΣΟΚ το 2011 τροποποίησε τον σχετικό νόμο και γι' αυτό σήμερα δεν υφίσταται παραγραφή για τα

Χάρης Τζαμακλής

Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ

01

Το διέπον την (ποινική) ευθύνη των υπουργών νομοθετικό πλαίσιο, δηλαδή το άρθρο 86 του ισχύοντος συντάγματος και ο ν. 3126/2003, αποδεικνύεται ανεπαρκές στις περισσότερες των περιπτώσεων. Η πραγματικότητα αυτή συγκρούεται με το κοινό περί δικαίου αίσθημα των πολιτών και προκαλεί ρωγμές στο πολιτικό σύστημα, οι οποίες έχουν άμεση αντανάκλαση στην ομαλή λειτουργία των θεσμών του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος. Το πρώτο που χρίζει αναθεώρησης είναι η συντομότητα αποσβεστική προθεσμία. Αυτή η προθεσμία, συγκρινόμενη με τις κοινές παραγραφές του Ποινικού Κώδικα, είναι προκλητική και προσκρούει σε άλλες συνταγματικές διατάξεις. Ομοίως, πρέπει να επανεξεταστεί αν η ίδια η Βουλή πρέπει ή όχι να εμπλέκεται στη διαδικασία ή αν αρκεί η εμπλοκή μόνο της δικαστικής εξουσίας.

02

Ναι, είναι δικαιολογημένη η αγανάκτηση της κοινωνίας. Πέρα από τη σύγκρουση με το κοινό περί δικαίου αίσθημα, η φτωχοποίηση μεγάλων στρωμάτων της κοινωνίας εντείνει τα αισθήματα οργής και αγανάκτησης, γεγονός που μπορεί να έχει δυσάρεστες συνέπειες για την ίδια τη δημοκρατία και τους θεσμούς της.

03

Η ενασχόληση με τα κοινά είναι εθελοντική. Το σύνταγμα στηρίζεται στην αρχή της ισότητας των πο-

αδικήματα που αφορούν τη διακίνηση μαύρου χρήματος. Οι όποιες προθεσμίες δεν ισχύουν σε αυτή την περίπτωση και η δικαστική οδός είναι η ίδια για πολίτες και πολιτικούς. Το πρόβλημα δεν είναι οι αποσβεστικές προθεσμίες, αλλά η συνεννόηση για ευρύτερες αλλαγές που δεν θα αφήνουν κανέναν ένοχο στο απυρόβλητο αλλά ούτε θα ενοχοποιούν εκ των προτέρων κανέναν αθώο.

03

Υπάρχουν επιχειρήματα και για τη μία άποψη και για την άλλη. Πολλοί υποστηρίζουν ότι τα δικαστήρια, ιδιαίτερα τα χαμηλού βαθμού, ενδεχομένως να επηρεάζονται -είτε θετικά είτε αρνητικά- όταν δικάζουν πολιτικούς. Προσωπικά πιστεύω ότι δεν πρέπει να υπάρχει διαφοροποίηση. Ομως το κυρίαρχο είναι να μην κουκουλώνονται τα πραγματικά σκάνδαλα και να αναδεικνύονται μόνο όσα εμπεριέχουν πολιτικές σκοπιμότητες.

04

Αυτή η εντύπωση κυριαρχεί και τεκμηριώνεται κυρίως για τα διαδικαστικά. Ομως, επί της ουσίας υπάρχει και η άλλη άποψη. Παραδείγματος χάριν για το θέμα της Novartis που είναι στην επικαιρότητα, αν τα πολιτικά πρόσωπα υπάγονταν στην απλή διαδικασία που υπάγονται οι πολίτες, δεν θα είχαν κρεμαστεί στα μανταλάκια, όπως συνέβη τώρα. Η Βουλή και η κοινή γνώμη δεν θα γνώριζαν τίποτε. Επομένως, για ποια αυτοπροστασία μιλάμε;

λιτών. Ενδεχομένως αυτή η αποσβεστική προθεσμία να αποτελεί και «κίνητρο» για τέλεση αδικημάτων, υπό την έννοια ότι ο τελών αδικήματα να θεωρεί ότι έχει πολλές πιθανότητες να μείνει απίμωτος. Επομένως, υπό τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις αποτελεί αναγκαιότητα να δικάζονται οι πολιτικοί όπως ακριβώς και οι απλοί πολίτες.

04

Το πολιτικό σύστημα μπορεί και πρέπει να αυτοπροστατευτεί, θέτοντας κανόνες ηθικότερης διακυβέρνησης, επιμελέστερης επιλογής προσώπων κ.λπ. Η υπέρθεση του δημόσιου συμφέροντος από θέσεις αυξημένης ευθύνης δεν μπορεί να τείνει στην εξυπηρέτηση ιδίων συμφερόντων -οικονομικών και άλλων- αυτών που το υπηρετούν. Η πολιτική δεν είναι επάγγελμα και όσοι την αντιλαμβάνονται έτσι είναι αχρείαστοι. Θα συνιστούσε αναγκαία μεταρρύθμιση η αποδοχή της πρότασης του ΣΥΡΙΖΑ στη συνταγματική αναθεώρηση που αφορά τον περιορισμό της θητείας των βουλευτών σε δύο βουλευτικές περιόδους αντί για απεριόριστες. Σε ό,τι αφορά το ερώτημά σας, αν ανακαλέσουμε στη μνήμη μας το γεγονός ότι η αναθεώρηση του συντάγματος το έτος 2001 χαρακτηρίστηκε συναινετική, ψηφισθείσα από 268 βουλευτές του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ, πιθανόν οι σχετικές διατάξεις να ενείχαν και το στοιχείο της αυτοπροστασίας του -τότε- πολιτικού συστήματος.

Πόσες διαφορετικές απαντήσεις μπορεί να έχει μια ερώτηση; Το Documento υποβάλλει σε... crash test πολιτικούς οι οποίοι επιβεβαιώνουν τον κανόνα... έτσι είναι αν έτσι νομίζετε

